

Lasten
taitojen
arviointi-
koulutus

**Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun
seurannan ja arvioinnin tutkimushanke
2021-2025**

Opetus- ja kulttuuriministeriö
yhteistyössä

Aalto-yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Helsingin
yliopisto, Turun yliopisto ja Valtion
taloudellinen tutkimuskeskus

Arviointikoulutuksen tavoite

- Lasten arvioinnit toteuttavaa opettajaa tutustuu tähän arviointia esittelevään koulutukseen ennen arviointien aloittamista.
- **Tämän koulutuksen tavoite on auttaa opettajaa valmistautumaan lasten yksilöllisen arvioinnin suorittamiseen.**
- Tässä koulutuksessa perehdytään:
 - ✓ Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun tavoitteisiin
 - ✓ Yleisiin ohjeisiin koskien arviointitilannetta
 - ✓ Lasten tekemiin arviointitehtäviin
 - ✓ Opetushenkilöstön tekemään lapsikohtaiseen arviointiin

Mikä on kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu?

- **Hallitusohjelma (2019-2023)**

- *”Toteutetaan toimenpideohjelma varhaiskasvatuksen laadun ja tasa-arvon vahvistamiseksi sekä osallistumisasteen nostamiseksi. Osana toimenpideohjelmaa ... **pilotoidaan kaksivuotista esikoulua** ... Luodaan ohjelman ympärille tutkimushanke, jossa seurataan toimenpiteiden **vaikuttavuutta ja tuloksia.**”*

- **Kansallisesti ja kansainvälisesti ainutlaatuinen kokeilu** (vuosina 2021-2025)

- Laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta (1046/2020)
- Kokeilukunnan tulee osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin.
- Kokeilun seurannan ja arvioinnin toteuttaja voi teettää kohdejoukkoon kuuluville lapsille kokeilun tarkoituksen toteutumisen selvittämiseksi välttämättömiä arviointeja.
- Arviointi koskee vuosina 2016 ja 2017 syntyneitä lapsia 148 kokeilukunnissa. Osa on osallistunut kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun ja loput ovat verrokkilapsia.
- Kaksivuotisen esiopetuksen vaikuttavuuden **tärkein arviointi tapahtuu 1. luokan syksyllä.**
- Kokeilun tulokset julkaistaan vuonna 2025.

Vaikuttavuuden arviointi

- Keskeinen osa kokeilua on lapsia koskeva seurantatutkimus, jonka tavoitteena on arvioida kokeilun mahdollista vaikutusta lasten lukutaitoon, matematiikan taitoihin, sosiaalisiin taitoihin ja itsetuntoon.
- Seurantatutkimuksen tavoitteena on myös tutkia, voidaanko kaksivuotisella esiopetuksella tasata lasten lähtökohdissa olevia eroja.
- Kokeilun vaikuttavuutta seurataan lapsikohtaisilla arvioinneilla, jotka tehdään vuonna 2016 ja 2017 syntyneille lapsille.
 - 1. arviointi: 5-vuotiaat (lähtötilanne)
 - 2. arviointi: 6-vuotiaat (lyhyen aikavälin vaikutus)
 - **3. arviointi: 7-vuotiaat (kaksivuotisen esiopetuksen vaikuttavuuden arviointi)**
- Kaikille lapsille tehtävät arvioinnit ovat välttämättömiä , jotta voidaan luotettavasti arvioida kokeilun vaikutuksia (ts. mahdolliset erot kokeilu- ja verrokkiryhmiin kuuluvien lasten taidoissa).
- Koulunne 1. luokan oppilaat ovat mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa joko kokeiluryhmässä tai kokeilun verrokkiryhmässä.

Lasten taitojen arviointi

Valmistautuminen arviointiin

- Arviointi toteutetaan kouluissa 28.10.—22.11.2024 välisenä aikana.
- Arviointi luetaan opetussisällöksi, eli se toteutetaan tavallisten koulupäivien aikana ja aikaa varataan yhteensä kaksi oppituntia.
- Arviointi koostuu oppilaiden luokassa tekemistä itsenäisistä tehtävistä sekä opettajan osiosta, jossa hän arvioi oppilaidensa sosioemotionaalisia taitoja.
- Oppilaiden tekemän arvioinnin voi toteuttaa luokassa kuka tahansa tähän koulutusvideoon tutustunut opettaja.
- Arviointitilanteen tulee olla kaikille oppilaille mahdollisimman samanlainen, minkä vuoksi on erittäin tärkeää, että opettajat noudattavat annettua ohjeistusta tarkasti.
- Oppilaat tekevät arviointitehtävät itsenäisesti opettajan valvoessa tilannetta.
- Oppilaan parhaiten tunteva opettaja vastaa oppilaan sosioemotionaalisia taitoja arvioivaan osioon.

Miten opettaja hyötyy lasten arvioinneista?

- Opettajilla ja rehtoreilla on mahdollisuus tarkastella omien oppilaittensa lukemisen ja matematiikan arviointien tuloksia niiden analysoinnin jälkeen tammikuussa.
- Opettajalla on näin mahdollisuus tarkastella oman luokan oppilaiden tuloksia suhteessa koko ikäluokkaan.

Ketkä osallistuvat arviointiin?

- **Pääsääntöisesti kaikki kunnan 1. luokan oppilaat osallistuvat arviointiin.**
- Arviointi tapahtuu joko suomeksi tai ruotsiksi luokan kielen mukaan. Ruotsin- tai suomenkieliset kielikylpyluokat tekevät arvioinnin kielikylpykielellä.
- Arviointiin eivät osallistu erityiskoulut ja erityisluokat, joille pääsemisen edellytyksenä on erikoissairaanhoidossa annettu diagnoosi, eivätkä täysin vieraskieliset koulut tai luokat.
- Arviointiin osallistuvat kuitenkin esim. valmistavan opetuksen luokat, vieraskieliset oppilaat sekä muut kuin vuonna 2017 syntyneet 1. luokan oppilaat.
- Yhdysluokilla arviointiin osallistuvat vain 1. luokan oppilaat.
- Ei ole merkitystä, onko lapsi osallistunut aiempiin arviointeihin varhaiskasvatuksessa tai esiopetuksessa.
- Mikäli lapsi on pois koulusta arviointipäivänä, voidaan arviointi tehdä arviointiajan päättymiseen asti.

Huoltajien tiedottaminen

- **Huoltajia on tiedotettu lasten arvioinnista koulun kautta.** Tutkimusryhmä lähettää syyskuun lopulla kouluille huoltajien tiedotteen.
- Koska arviointi perustuu kokeilulakiin, huoltajilta ei tulla pyytämään erillistä suostumusta lapsen osallistumisesta arviointiin.
- Huoltajilla on kuitenkin oikeus koululle erikseen ilmoittamalla kieltää lapsen arviointi.
- Lasten tuloksista voidaan keskustella yleisellä tasolla huoltajien kanssa esim. lapsen arviointikeskustelun yhteydessä huoltajien niin halutessa.

Lasten arviointien toteutus

- Arvioinnit toteutetaan tabletilla tai tietokoneella Turun yliopiston Oppimisanalytiikan tutkimusinstituutin kehittämällä ViLLE-alustalla.
- Jokaiselle oppilaalle tarvitaan **oma laite sekä kuulokkeet**.
- Lapset kirjautuvat henkilökohtaisella kuvakoodilla ViLLE-alustalle osoitteessa <https://ety.fi>
- Oppilaat etenevät tehtävissä itsenäisesti kuulokkeista tulevien ohjeiden tai ohjeanimaatioiden mukaisesti. Tehtävät tallentuvat automaattisesti.
- Opettaja voi avustaa oppilaan työskentelyä tarvittaessa, mutta ei auttaa tehtävien suorittamisessa tai antaa palautetta esim. vastausten oikeellisuudesta arvioinnin aikana tai sen jälkeen.
- Tarkempi kuvaus kirjautumisesta ja ViLLE-alustan käytöstä on erillisellä videolla.

Opettajan ViLLE-näkymä ja tehtävät

- Ennen lasten arviointitunnin aloittamista opettaja kirjautuu omilla tunnuksillaan opettajan näkymään osoitteessa <https://e.utu.fi> (suosittelemme käyttämään tablettia, jolloin opettajan on mahdollista kuljettaa laitetta mukanaan).
- Kirjautumisen jälkeen opettaja avaa näkymäksi lasten arvioinnin valvontapaneelin, josta opettaja voi seurata lasten etenemistä tehtävissä (ks. erillinen opasvideo).
- Opettaja valvoo arviointitilannetta ja auttaa tarvittaessa, jotta jokainen lapsi suoriutuisi tehtävistä oman parhaan tasonsa mukaisesti.
- Lisäksi opettaja vastaa lapsen sosiaalisia taitoja koskevaan kyselyyn, jossa kysytään myös opettajan lapsikohtaisia huomioita arviointitilanteesta.
- Lapsen sosiaalisia taitoja koskevan kyselyn voi tehdä arviointiajan loppuun asti.
- Opettajalle ilmoitetaan, kun luokan arviointitulokset ovat saatavilla ViLLE-järjestelmässä. Tulokset ovat saatavilla tammikuussa 2025. Palautenäkymään kirjaudutaan samoilla opettajatunnuksilla.
- Opettajan ViLLE:n käytöstä on erillinen opasvideo.

Sovellettu arviointi ja poikkeukset

- Tehtävät tehdään luokkakohtaisesti joko suomeksi tai ruotsiksi. Arviointeihin osallistuvat lähtökohtaisesti kaikki oppilaat.
- Poikkeamia tästä yleissäännöstä ovat seuraavat tilanteet:
 - Lapsi ei kykene vamman, aistitoimintoihin liittyvien tai neurologisten häiriöiden vuoksi tekemään tehtäviä → Lapsi ohjataan tekemään muita hänelle soveltuvia tehtäviä tarvittaessa avustajan tai ohjaajan tuella.
 - Lapsen huoltajat kieltävät lapsen osallistumisen tutkimukseen → Opettaja ohjaa lapsen tekemään itsenäisesti muita häiritsemättä muita tehtäviä (esimerkiksi VILLE-tehtäviä, joihin opettaja saa erillisen linkin).
- **S2-oppilaat** tekevät arvioinnin luokan opetuskielellä.
- Kaikissa edellä mainituissa tapauksissa **opettaja kuitenkin arvioi lapsen sosiaaliset taidot**. Samassa yhteydessä opettaja voi ilmoittaa poikkeuksellisista tilanteista Lisätietoja lapsesta ja testitilanteesta -kohdassa.

Arviointitehtävät

Lapsen tehtävät

1. Oppitunti (n. 40 min)	2. Oppitunti (n. 40 min)
Sanavarasto	Lukukäsite
Sanojen tunnistus	Lukujonotaidot
Sanojen lukeminen	Spatiaaliset suhteet
Lauseiden lukeminen	Laskutehtävät
Sanelukirjoitus	Kvantitatiivinen päättely
Itsetunto ja hyvinvointi (itsearviointi)	Oppijaminäkuva ja motivaatio (itsearviointi)

Opettajan arvio lapsen sosiaalisista taidoista

Opettajan arvio lapsen sosiaalisista taidoista, kesto noin 5 min/lapsi

1. Lisätiedot arviointitilanteesta ja lapsesta	(12 kohtaa)
2. Tehtävästrategiat	Lapsen toiminta yleensä tehtäviä tehdessä (5 väittämää)
3. Yksinäisyys	Lapsen yksinäisyys (3 väittämää)
4. Onnellisuus	Lapsen onnellisuus (3 väittämää)
5. Käyttäytyminen	Lapsen käyttäytymisen vahvuudet ja heikkoudet (Strengths and Difficulties Questionnaire, SDQ, 25 väittämää)

LISÄTIETOJA

Lasten taitojen arviointitutkimus

- Seurantatutkimusryhmä:

eskarikokeilu@vatt.fi

puh. 029 551 9556

Päivystys arkisin klo 8:30—14:30
arviointijakson aikana

Laitevaatimukset ja ViLLE-alusta

- ViLLE-tiimi:

villeteam@utu.fi

puh. 029 450 4666
